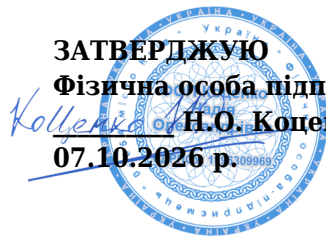

ЗАТВЕРДЖУЮ
Фізична особа підприємець
Коценко **Н.О. Коценко**
07.10.2026 р.

ТИПОВА ПРОГРАМА
підвищення кваліфікації педагогічних працівників «Професійний
стандарт керівника закладу освіти, організація позашкільної та
бібліотечної роботи: нормативні вимоги і практика»

Розробник(и): ФОП Коценко Надія Олександрівна ЄДРПОУ 1996309969

Рецензент(и): Фізична особа підприємець Н.О. Коценко

Термін дії програми: з 2025 до 2030 року

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність типової програми - Професійний стандарт «Керівник (директор) закладу загальної середньої освіти» (2021) описує управлінські компетентності, які перевіряються під час конкурсу на посаду, атестації та інституційного аудиту: стратегічне управління, забезпечення якості, управління персоналом і ресурсами, безпека, партнерство. Педагогічна рада, яку очолює директор, ухвалює освітню програму, річний план, положення про гуртки та бібліотеку. Програма систематизує вимоги стандарту керівника і нормативну базу позашкільної та бібліотечної роботи в закладі освіти.

Цільова група: Керівники закладів освіти та їхні заступники, керівники методичних об'єднань, педагоги-організатори, бібліотекарі закладів освіти, керівники гуртків, студій і творчих колективів, педагогічні працівники кадрового резерву на керівні посади.

Професійний стандарт: «Керівник (директор) закладу загальної середньої освіти» (2021); для педагогів-організаторів, бібліотекарів і керівників гуртків - «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (2024) або за посадою

Напрями підвищення кваліфікації (відповідно до Порядку, затвердженого постановою КМУ від 21.08.2019 № 800):

- розвиток управлінської компетентності (для керівників закладів освіти, науково-методичних установ та їхніх заступників)
- розвиток професійних компетентностей (знання навчального предмета, фахових методик, технологій)
- формування у здобувачів освіти спільних для ключових компетентностей вмінь, визначених частиною першою статті 12 Закону України «Про освіту»

Обсяг (тривалість): Загальний обсяг підвищення кваліфікації за цією програмою в межах одного освітнього циклу становить від 2 до 30 годин (0,06-1 кредит ЄКТС) та визначається індивідуально залежно від кількості обраних слухачем освітніх компонентів (тем). Слухач може проходити програму повторно, обираючи нові теми. У кожному випадку у сертифікаті зазначається фактично пройдений обсяг годин та тематика навчання.

Особливості реалізації програми - Програма реалізується дистанційно. Кожна тема будується від документа до практики: вимога стандарту чи нормативного акта, зразок локального документа або

програми гуртка, розбір управлінської або методичної ситуації, самостійна робота та підсумкове завдання. Програма має модульну структуру: модулі відповідають напрямам підвищення кваліфікації, кожна тема модуля є логічно завершеним освітнім компонентом і може реалізовуватися автономно. Підсумковий обсяг в межах одного освітнього циклу формується накопиченням обраних тем. За результатами кожного освітнього циклу видається окремий документ про підвищення кваліфікації із зазначенням фактично пройдених годин та тематики навчання.

Форма (форми) підвищення кваліфікації: дистанційна

Вид підвищення кваліфікації: курси (навчання за програмами підвищення кваліфікації)

Мета підвищення кваліфікації – Удосконалення управлінської, нормативно-правової та організаційно-методичної компетентностей керівників закладів освіти і педагогів, які організовують позашкільну і бібліотечну роботу: забезпечення якості освіти, безпеки, документального супроводу та методики гурткової роботи.

Завдання підвищення кваліфікації:

- опанувати трудові функції професійного стандарту керівника: стратегічне управління, забезпечення якості, управління персоналом, фінансово-господарська діяльність, безпека
- освоїти розбудову внутрішньої системи забезпечення якості освіти, самооцінювання та підготовку до інституційного аудиту
- опанувати нормативні вимоги до документообігу, кадрових процедур, роботи педагогічної ради і цифрового адміністрування
- освоїти вимоги до програм гуртків, їх затвердження, безпеки занять та обліку результатів позашкільної роботи
- опанувати методику хореографічної, театральної та іншої творчої роботи з дітьми і презентації результатів
- удосконалити організацію роботи шкільної бібліотеки, виховної роботи та учнівського самоврядування

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

- управлінська (стратегічна, організаційна) компетентність
- нормативно-правова компетентність
- компетентність забезпечення якості освіти та самооцінювання
- лідерська та комунікаційна компетентність
- організаційна і творча компетентність керівника гуртка
- інформаційно-цифрова компетентність
- здоров'язбережувальна компетентність, безпека і охорона праці

Очікувані результати підвищення кваліфікації: Слухачі зможуть виконувати трудові функції за професійним стандартом керівника, розбудовувати внутрішню систему якості та готуватися до аудиту, вести документообіг і кадрові процедури відповідно до вимог, затверджувати і реалізовувати програми гуртків, організовувати бібліотечну, виховну роботу та учнівське самоврядування.

Оцінювання результатів підвищення кваліфікації – Оцінювання здійснюється на основі виконання рекомендованих практичних та самостійних завдань, участі в проєктній діяльності, тестування або підсумкової роботи відповідно до програми.

Документ про підсумки підвищення кваліфікації – Сертифікат про підвищення кваліфікації встановленого зразка із зазначенням теми, обсягу годин та кредитів ЄКТС відповідно до вимог законодавства.

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Модулі плану відповідають напрямам: директор і заступник директора, педагог-організатор, бібліотекар, керівник гуртка, хореографія,

драматургія і театр. Тема модуля є окремим освітнім компонентом обсягом від 2 до 30 годин; слухач обирає теми під свою посаду, проходити всі теми не обов'язково.

№	Модуль (напрямок)	Кількість тем	Лекції, год (на тему)	Самостійна робота, год (на тему, мін.-макс.)	Усього, год (на тему, мін.-макс.)
1	Директор/Заступник директора	4	1	1-29	2-30
2	Бібліотекар	3	1	1-29	2-30
3	Керівник гуртка	1	1	1-29	2-30
	Разом тем у програмі	8			

Перелік тем за модулями

Модуль 1. Директор/Заступник директора (4 тем)

1. Вчимо думати, а не повторювати: як критичне мислення змінює освітній процес.
2. Критичне мислення: навички для сучасного навчального процесу.
3. Розвиток психологічної компетентності керівника закладу освіти.
4. Корпоративна культура у школі - запорука успіху роботи команди

Модуль 2. Бібліотекар (3 тем)

1. Освіта майбутнього через призму НУШ у 9 класі: стратегії подолання викликів, адаптація до наукового прогресу та трансформація ролі вчителя й учня в сучасному освітньому просторі
2. Екосистема сучасного навчання: Штучний інтелект, гейміфікація та ментальний ресурс
3. Мотивація підлітків НУШ до читання: сучасні підходи та стратегії

Модуль 3. Керівник гуртка (1 тем)

1. Актуальні напрями Керівника гуртка. Виховання національного та духовно-патріотичного надбання в учнів

3. ЗМІСТ ТИПОВОЇ ПРОГРАМИ

Модуль 1. Директор/Заступник директора

Мета модуля: Підвищення професійної управлінської компетентності керівних педагогічних працівників.

Завдання модуля:

- Ознайомлення з нормативно-правовими засадами управління освітою
- Розвиток навичок стратегічного планування
- Удосконалення управління персоналом і командної роботи
- Організація внутрішньої системи забезпечення якості освіти

Модуль 2. Бібліотекар

Мета модуля: Підвищення професійної компетентності бібліотекарів у сфері сучасної бібліотечно-інформаційної діяльності.

Завдання модуля:

- Ознайомлення з нормативною базою бібліотечної діяльності
- Розвиток навичок інформаційного супроводу освітнього процесу
- Використання електронних та цифрових ресурсів

Модуль 3. Керівник гуртка

Мета модуля: Підвищення професійної компетентності керівників гуртків у сфері організації позашкільної освітньої діяльності.

Завдання модуля:

- Ознайомлення з нормативною базою позашкільної освіти
- Розроблення та реалізація гурткових програм
- Використання активних і творчих методів навчання

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи:

1. Закон України Про вищу освіту
2. Закон України Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій
3. Закон України Про дошкільну освіту
4. Закон України Про загальну середню освіту
5. Закон України Про інноваційну діяльність
6. Закон України Про наукову і науково-технічну діяльність
7. Закон України Про наукову і науково-технічну експертизу
8. Закон України Про освіту
9. Закон України Про позашкільну освіту
10. Закон України Про професійно-технічну освіту
11. Концепція розвитку післядипломної освіти в Україні
12. Національна доктрина розвитку освіти
13. Положення про державний вищий навчальний заклад
14. Положення про дистанційне навчання
15. Положення про інститути післядипломної педагогічної освіти
16. Положення про організацію навчального процесу
17. Постанова кабінету міністрів України від 28.03.2002 № 379 Про затвердження Державної програми "Вчитель"

Основна література:

1. Автономія як шлях до ефективного менеджменту школи : методичні рекомендації / Сеїтосманов А., Фасоля О., Мархлевські В. - К., 2019. - 47 с.
2. Бурдун В.М. Стратегічне планування. Енциклопедичний словник з державного управління / уклад.: Ю. П.Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко та ін. ; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. Київ : НАДУ, 2010. 820 с.
3. Василенко І. Ю. Тренінг розвитку творчого мислення. Обдарована дитина. 2004. № 5. С. 52-55.
4. Від керівника до лідера : практичні поради для 57 директорів шкіл та керівників відділів освіти / Анна Уварова, Поліна Гоч. - Київ : Центр інноваційної освіти «Про.Світ», 2019. - 60 с. - URL : <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/521/12,2019.pdf>
5. Дардан Т. С. Комплексні, інтегровані уроки як засіб розвитку креативності школярів. Обдарована дитина. 2013. № 5. С. 17-21.
6. Джежелей О., Ємець А., Коваленко О. Читаємо та граємо в театр. 1-4 класи. Харків : Вид-во «Ранок», 2020. 80 с.
7. Досліджуємо світ цікаво : збірник дидактичних матеріалів до навчальних тижнів курсу «Я досліджую світ» за типовою освітньою програмою, розробленою авторським колективом під керівництвом Р.Шияна / авт.-уклад. Л.Добровольська, В.Андросова. Черкаси : видавець Чабаненко Ю.А., 2018. 204 с.
8. Дуткевич Т.В. Техніка управлінської діяльності в закладі освіти. Київ: КНТ, 2020. 194 с.
9. Збірник документів по організації позашкільної освіти. Київ. 2002. 444с.
10. Калошин В.Ф. До навчання творчого мислення. Управління школою : основа професійного зростання. 2015. № 19-21. С. 68-73.
11. Кальчева О.Ю., Місяк О.К. Методичний посібник до програми «Управління гнівом». Київ, 2015. 60 с.
12. Керівництво з проведення інтерв'їв та супервізій / автор-упорядник Т. Артеменко. Черкаси, КНЗ «ЧОІПОПП Черкаської обласної ради», 2021. 42 с. URL: <https://cutt.ly/dEUkz1u>

13. Клепко С.В. Формування лідерської компетентності у школі. Полтава, 2012. С. 86-97.
14. Коберник І., Краснова К. Ефективні комунікації для освітніх управлінців : посіб. URL: <https://bit.ly/37kGdnf>
15. Ковбасюк Ю. В. Державне управління : підручник : у 2 т. Київ ; Дніпропетровськ : НАДУ, 2012. Т. 1. 564 с.
16. Копильчук В. Інтегровані уроки як засіб підвищення якості знань учнів. URL: <http://itcm.comp-sc.if.ua/2018/kopylchuk.pdf>.
17. Котлер Ф. Стратегічний маркетинг для навчальних закладів / Ф. Котлер, Карен Ф. А. Фокс ; пер. с англ. Київ : УАМ, Вид. Хімджест, 2011. 580 с.
18. Любченко Н. В. Потенціал кластерних механізмів в управлінні освітою в умовах децентралізації влади. Вісник післядипломної освіти. Серія: Управління та адміністрування. 2016. Вип. 2 (31). С. 65-81.
19. Матвієнко О. Інформаційний менеджмент: аналіз предметної галузі. Вісник Книжкової палати. 2004. № 8. С. 13-17.
20. Менеджмент освітньої організації. Харків : ТОВ «Щедра садиба», 2017. 126 с.
21. Менеджмент та маркетинг в сучасних освітніх організаціях: колект. навч. посіб. / Авт. колектив: за ред. З.В. Рябової. - Київ : НАПН України, Ун-т менедж. освіти, 2021.-273 с.
22. Освітнє лідерство : від теорії до практики : монографія / За наук. рсд. В. Р. Міляєвої ; Київський університет імені Бориса Грінченка [Електронне видання]. - Київ ; Кривий Ріг : вид. Р. А. Козлова, 2021. -296 с.
23. Ощепко Т.В. Професійна компетентність керівника загальноосвітнього навчального закладу. URL: <https://bit.ly/3vbYTQA>
24. Поспелова Т. Розвиток лідерського потенціалу керівника закладу середньої освіти : навч. посіб. Київ : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2016. 36 с.
25. Про анкету самооцінювання : наказ Державної служби якості освіти України від 29 березня 2021 № 01-11/26. URL: <https://sqe.gov.ua/law/pro-anketu-samoocinyuvannya/>
26. Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації керівників закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти : наказ МОН від 12.10.2022 № 905. URL: <https://bit.ly/3vgA4Fe>
27. Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації новопризначених керівників закладів загальної середньої освіти : наказ МОН від 16.09.2022 № 817. URL: <https://bit.ly/3jkPBkS>
28. Пшенична Л. В. Керівник навчального закладу : навч. посіб. І Л. В. Пшенична. - Суми : вид-во «СумДПУ імені А. С. Макаренка», 2016. - 520 с.
29. Романовський О.Г., Гура Т.В., Книш А.Є., Бондаренко В.В. Теорія і практика формування лідера: навч. посіб. Харків, 2017. 100 с
30. Рябова З. В. Наукові основи маркетингового управління в освіті: монографія. Київ : Пед. думка, 2013. 268 с.
31. Сайт. Державна служба якості освіти. Інституційний аудит. URL: <https://sqe.gov.ua/>
32. Самооцінювання закладу освіти: ефективний інструмент підвищення управлінської діяльності. URL: <https://bit.ly/3wUZ8lt>
33. Сейтосманов А., Фасоля О. Нова школа у нових громадах : посібник з ефективного управління освітою в об'єднаних територіальних громадах. Київ, 2017. 128 с.
34. Типова освітня програма для учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом О. Я. Савченко : наказ МОН України від 12.08.2022 № 743) URL: <https://cutt.ly/p0l8HA1>
35. Траутманн, Франц. Керівництво по інтерв'ї. Інститут Трімбос (Інститут психічного здоров'я і залежностей Голландії). Управління ООН по наркотикам і злочинності. Проектне Бюро в Балтійських країнах, 2010. 18 с.
36. Управлінська діяльність керівника навчального закладу : [навч.

посібн.]. Вінниця, 2018. 196 с.

37. Управлінське лідерство : виклики сьогодення : колективна монографія ; за заг. ред. В. В. Толкованова. Хмельницький : ПП Мельник А. А., 2013. 600 с.
38. Шевчук А. С. Дитяча хореографія : навч.-метод. посібник. Тернопіль: Мандрівець, 2016. 288 с. URL: <https://bit.ly/3Q6RfmA>
39. Шевчук А. С. Дитяча хореографія : навч.-метод. посібник. Тернопіль: Мандрівець, 2016. 288 с. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/doshkilna/programi/hevchuk_Dut_Horeografiya.pdf; <https://mon.gov.ua/storage/app/media/programy-rozvytku-ditey/6dityachaxoreografiya-shevchuk.pdf>
40. Яременко Н.В. Дозвіллезнавство. Навчальний посібник. Фастів. «Поліфаст».2007.459с

Додаткова література:

1. Абетка для директора. URL: <https://bit.ly/2YDTDXJ>
2. Автономія як шлях до ефективного менеджменту школи. Методичні рекомендації. / Сеїтосманов А., Фасоля О., Мархлевські В. Київ, 2019, 47 с.
3. Від керівника до лідера: практичні поради для директорів шкіл та керівників відділів освіти / А.Уварова. URL: <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/521/12.2019.pdf>
4. Денисенко О. Накази з кадрових питань : оформляємо без помилок І Олександр Денисенко // Практика управління закладом освіти. -2022. - № 1. - URL: <https://rn.edirshkoly.mcfr.ua/945958?forccDeviceTypec^1>
5. Лоулер Е. та ін. Мотиваційний менеджмент: теоретичний аспект. Київ, 2017. 160 с.
6. Лютко О. М. Запровадження мотиваційного менеджменту в закладі освіти / О. М. Лютко. - Рівне : РОІГІПО, 2018. - 180 с.
7. Маршалл Розенберг. Ненасильницьке спілкування. Мова життя. Ранок. 2020. 263 с.
8. Пристінська М. Дозвілля школярів. Ігри кожного дня. Київ : «Вид. дім «Перше вересня», 2016. 112 с. (Бібліотека «Шкільного світу»)
9. Про Національну стратегію розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі : указ Президента України від 25.05.2020 №195/2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/195/2020#Text>
10. Типова освітня програма для учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р.Б.Шияна : наказ МОН України від 12.08.2022 № 743) URL: <https://cutt.ly/p0l8NA1>
11. Управління особистими фінансами : навчальний посібник / Н.А. Ясинськаю. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2015. 352 с.
12. Хобзей Павло. Директор школи має вести колектив до змін. Освіта.ua. URL: <http://osvita.ua/school/reform/55280/>